

Hverdagens spioner

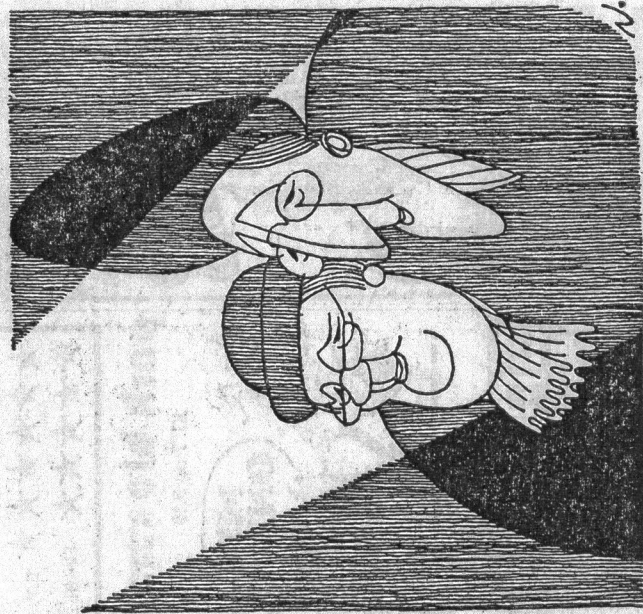
En af mine bedste venner — som for resten er en veninde — fortalte mig engang en historie. Hendes farmor var en højgættet og myndig dame, men også hun led den uundgåelige skæbne som er al køds. Hun skulle begravnes, det foregik på Østerbro, og slægtninge og venner var strømmet til fra nær og fjern, og mange af dem havde — som det så ofte sker ved slige lejligheder — ikke set hinanden i årevis og fik sagt goddag til hinanden mens de sagde farvel til farmoren. Trods alt var ceremonien nærtligvis præget af suk og snøft og tøjlesløse tårer, så det var først da man kom ud på gaden igen og missede med øjnene mod solen efter opholdet i den kolde og klamme kirke-klaustrofobi, at min vens minde begyndte at spekulere på hvem de to gamle sortklædte damer var.

De to gamle sortklædte damer var kommet sammen til blidt på alle og havde overværet hele rituallet. De havde fulgt selskabet trofast og pietetsfuldt, og nu fulgte de videre med. Hvem var de mon? Min veninde forhørte sig diskret hviskende rundt om hos disponible onkler og fastre og

kusiner, men ingen kendte dem. Kun farfar mente at have set dem før, men heller ikke han kunne placere dem, og farfars hukommelse ville nu heller ikke have stået til topplacering på nogen 'Hvor-når var det nu det var' - Top Ti.

Mange ville have ladet stå til og set sådan på det at det nok var ungdomsveninder af afdøde, men min veninde er ikke sådan at bide af, og selv om det undertiden kan være irriterende er det oftere interessant og lønnende. Hun spurgte dem direkte hvor de kendte farmor fra. De svarede, meget høfligt og smilende, mens selskabet nu var nået til det lille lejede selskabslokale hvor der efter højtideligheden skulle drikkes kaffe, at det gjorde de da heller ikke, ikke sådan. De havde bare set beg-ravelsern averteret i avisen, og så var de kommet. Der var intet ulovligt i det.

Siden min veninde fortalte mig den historie er den gang på gang vendt tilbage til mig, fordi der er et eller andet element af samtidigt fantastisk og solid hverdagsrealisme i den. Man kan se dem for sig, de to gamle damer. De er selv i den alder da man om ikke ventet Døden, så dog har forberedt

sig på dens ankomst, de har næppe alverden at skulle udføre af presserende opgaver, måske heller ikke de store penge. Og så har de altså, måske ved en tilfældighed, fundet ud af at tilbringe søndagen med at gå til beg-ravelse, omtrent som andre mennesker går ud og ser en film.

De snød ikke nogen. De deltog, de græd, de hørte talerne bagefter og arbejdede kort sagt som gamle dages professionelle grædekoner — blot ikke for hyrens skyld, men for underholdningens eller måske nysgerrighedens. De to små

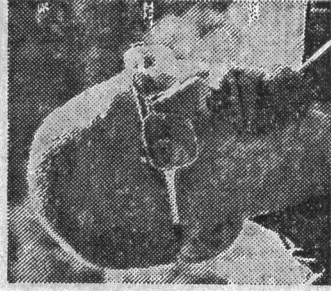
gamle damer må have fået mange sære og fascinerende indblik i fremmede familier og skæbner på den måde, have set mange forskellige dødsfald blive markeret og kommenteret. Jeg ville så satans gerne høre damernes egen historie — ikke mindst om hvordan de kom ind på at tilbringe søndagen således.

Damerne vendte tilbage til mig for nylig, da jeg på en beskedent cafe faldt i snak med en fyr, der i løbet af kort tid lod forstå at han kendte en hel del til forholdene på et par af byens mere fremtrædende blade, så meget at jeg men-

te at kunne slutte mig til at han enten havde været ansat i branchen eller havde nære venner der. Ingen af delene var tilfældet, erklærede han, men det var nu heller ikke fordi det udelukkende var Politiken og Berlingske han var velinformet om. Han kunne f.eks. også fortælle mangt og meget om daglig forretningsgang og småsnak på Rigshospitalet, mange detaljer af den interne slags, for eksempel kost-fagfælle-viser og den slags. Jeg begyndte at fatte jeg havde en hel ny art student foran mig, en slags miljø-student der gik omkring og snuste og lyttede.

Jeg spurgte ham hvordan han bar sig ad. Han sagde at det var såmænd meget simpelt: Han gik i kantiner. Det var for dyrt at gå på restaurant, syntes han, og ofte også for stift og kedeligt, i hvert fald for hans smag. Og på den anden side var han heller ikke vild med at lave mad selv, og han var alene og kedede sig når han spiste hjemme. Så han gik i firma-kantiner. Det var, sagde han (og han har ret) ikke svært at skaffe sig adgang til næsten enhver kantine. Hvis et firma bare er nogenlunde stort vil der altid være ukendte nye ansigter, og ingen kan vide om man er besøgende eller repræsentant fra en samarbejdende virksomhed. Med lidt sans for selvfølighed og et venligt væsen ville ingen undre sig nogen steder.

Så min nye ven havde nu i et par år drevet rundt og indtaget sin varme mad i diverse

Dan Turèll i byen

kantiner, og flere af de steder han oftest havde frekventeret var han efterhånden blevet en del af inventaret, han hørte med og de andre henvendte ofte ordet til ham.

Således undgik min kloge ven både ensomheden og de dyre restauranter, og i tilgift erhvervede han sig hver eneste dag ny viden om dagliglivet rundt omkring i byen. Jeg er sikker på, Gamle Fader Holberg ville have klappet ham anerkendende i nakken og have sagt, at her var en mand der brugte sin tid viist. Så da Holberg var forhindret tog jeg mig den frihed at gøre det på hans vegne, mens jeg — ihukommende de to gamle damer — tænkte på alle de brugbare skæve vinkler livet rummer for at give os det vigtigste af alt: Den viden og indsigt, den udødelige menneskelige nysgerrighed først af alt kræver tilfredsstillet.